

Р Е Ш Е Н И Е

КАРАР

Городище авылы

2022нче елның 26 августы

№22/2

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Городище авыл жирлеге Советы депутаты статусы турында Нигезләмәне раслау хакында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законнар, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында " 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының Городище авыл жирлеге Уставы нигезендә Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Городище авыл жирлеге Советы КАРАР ИТТЕ:

1. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының "Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Городище авыл жирлеге Советы депутаты статусы турында" 2008 ел, 31 декабрь, 907 нче карары

2. Үз көчен югалткан дип тану:

«Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Городище авыл жирлеге Советының 08.11.2019 № 55/1»Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Городище авыл жирлеге Советы депутаты статусы турында Нигезләмә хакында " карары;

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Городище авыл жирлеге Советының 2020 елның 21 маендагы 63/2 номерлы (12.08.20021 ел, № 12/4) «Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Городище авыл жирлеге Советы депутаты статусы турында нигезләмәгә үзгәрешләр кертү хакында»карары

3. Әлеге карарны Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталында бастырып чыгарырга, шулай ук Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының рәсми сайтында авыл жирлеге бүлегендә урнаштырырга.

4. Әлеге карар рәсми басылып чыккан көнненән үз көченә керә.

Татарстан Республикасы
Чүпрәле муниципаль районы
Городище авыл жирлеге башлыгы:

 Н.А. Усмендеев

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Городище авыл жирлеге Советы депутаты статусы турындагы Эше

Әлеге нигезләмә Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Городище авыл жирлеге Советы депутаты хокукларын һәм бурычларын, шулай ук депутат тарафыннан үз вәкаләтләрен гамәлгә ашырганда төп хокукый һәм социаль гарантияләрен билгели.

1 Статья . Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Городище авыл жирлеге Советы депутаты статусының хокукый нигезе

1. Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының Городище авыл жирлеге Советы депутаты статусы (алга таба – депутат) Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы Конституциясе, Татарстан Республикасы Законнары, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының Городище авыл жирлеге Уставы, әлеге Нигезләмә нигезендә билгеләнә.

2. Жирле үзидарә органнары депутатның үз хокукларын һәм бурычларын нәтижәле гамәлгә ашыру өчен шартлар тудыралар.

Статья 2. Депутат вәкаләтләре вакыты

1. Депутат вәкаләтләре, әлеге Нигезләмәнең 3 статьясында каралган очраклардан тыш, яңа чакырылыш Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Городище авыл жирлеге Советы эшли башлаган көннән башлана һәм туктатыла.

2. Депутатның вәкаләтләре вакыты «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының Городище авыл жирлеге Уставы белән билгеләнә.

3 Статья. Депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату

1. Депутат вәкаләтләре вакытыннан алда туктатыла:

- 1) үлем;
- 2) үз теләге белән отставкалар;
- 3) суд тарафыннан эшкә сәләтсез яисә чикләнгән эшчән дип тану;
- 4) суд тарафыннан хәбәрсез югалган дип тану яисә вафат булган дип игълан итү;
- 5) аңа карата судның гаепләү карарының законлы көченә керүе;
- 6) Россия Федерациясеннән читкә даими яшәү урынына чыгу;
- 7) Россия Федерациясе гражданлыгын йә чит ил гражданлыгын-Россия Федерациясенә халыкара шартнамәсендә катнашучы чит ил гражданын туктату, алар нигезендә чит ил гражданы жирле үзидарә органнарына сайланырга, чит ил гражданлыгы (ярдәмгә алу) яисә чит ил гражданы яисә чит ил гражданы территориясендә даими яшәү хокукын раслаучы башка документ булырга хокуклы, әгәр Россия Федерациясенә халыкара шартнамәсе нигезендә жирле үзидарә

органнарына сайланырга хокукы булса, Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсе белән башкача каралмаган булса, Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсе нигезендә;

8) сайлаучылар фикере;

9) тиешле жирле үзидарә органы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату;

10) хәрби хезмәткә чакырылу яки аны алыштыручы альтернатив граждан хезмәтенә жибәрү;

11) «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән чикләүләренә үтәмәгән очракта.;

12) «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда каралган башка очракларда; 13) муниципаль район составында аның жирлек башлыгы, жирлекнең вәкиллеке органы депутаты буларак вәкаләтләрен туктату.».

2. Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Городище авыл жирлеге Советының депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турындагы карары вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату өчен нигез салынганнан соң 30 көннән дә соңга калмыйча кабул ителә.

3. Татарстан Республикасының югары вазыйфаи заты депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында гариза белән мәрәжәгать иткән очракта, вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылу өчен нигез барлыкка килгән көн-Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Городище авыл жирлеге Советына әлеге гариза кергән көн.

4 Статья. Депутат таныклығы һәм күкрәк билгесе

1. Депутат аның Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Городище авыл жирлеге Советы депутаты шәхесен һәм вәкаләтләрен раслаучы төп документы булып торучы таныклығына, шулай ук үз вәкаләтләре чоры дәвамында куллана торган күкрәк билгесенә ия.

2. Депутат таныклығы һәм күкрәк билгесе турында нигезләмә, аларның тасвирламасы Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Городище авыл жирлеге Советы тарафыннан раслана.

5 Статья. Депутат үз вәкаләтләрен гамәлгә ашыру шартлары

1. Депутат эшчәнлеген бушатылмаган нигездә башкара, депутат эшчәнлеген төп эш урыны буенча хезмәт һәм хезмәт вазыйфаларын башкару белән бергә алып бара, моннан тыш, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының Городище авыл жирлеге Уставы белән билгеләнгән очраклардан тыш.

6 статья. Депутат эшчәнлегенә формалары

1. Депутат эшчәнлегенә формалары булып тора:

а) Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Городище авыл жирлеге Советы утырышларында катнашу;

б) Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Городище авыл жирлеге Советы комиссияләре эшендә катнашу;

в) Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Городище авыл жирлеге Советы каравына Чүпрәле муниципаль районы Городище авыл жирлеге Советы карарлары проектларын кертү;

- г) депутат таләбе кертү; д) депутат мөрәжәгате юнөлеше; е) дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына, ижтимагый берләшмәләргә һәм аларның вазыйфаи затларына тәкъдимнәр кертү;
- ж) тиешле вазыйфаи затларга гражданныр хокукларын бозуны кичекмәстән кисәтү буенча чаралар күрүне таләп итеп мөрәжәгать итү;
- з) сайлаучылар белән эшләү;
- и) депутат берләшмәләре, фракцияләр һәм депутат төркемнәре эшендә катнашу;
- к) территориаль ижтимагый үзидарә оешмаларында катнашу.

2. Депутат эшчәнлегә шулай ук федераль законнарда, Татарстан Республикасы Конституциясендә һәм законнарында, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының Городище авыл жирлегә Уставында, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының Городище авыл жирлегә Советы Регламентында, башка муниципаль актларда каралган башка рәвешләрдә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

7 Статья. Депутатның Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Городище авыл жирлегә Советы утырышларында катнашуы

1. Депутат Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Городище авыл жирлегә Советы утырышларында шәхсән катнаша.

2. Депутат үз вакытында Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Городище авыл жирлегә советы утырышларын үткөрү вакыты һәм урыны, карауга кертелә торган мәсьәләләр турында хәбәр итә, шулай ук Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Городище авыл жирлегә Советы Регламенты нигезендә әлегә мәсьәләләр буенча барлык кирәкле материалларны ала. Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Городище авыл жирлегә Советы утырышында катнашу мөмкин булмаса, депутат бу хакта алдан ук Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Городище авыл жирлегә Советы Рәисенә хәбәр итә.

3. Депутат хокуклы:

1) Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Городище авыл жирлегә Советында комиссиядә һәм тиешле вазыйфаларга сайланырга һәм сайланырга;

2) Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Городище авыл жирлегә Советы тарафыннан карау өчен сораулар тәкъдим итәргә.;

3) Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Городище авыл жирлегә Советы тарафыннан төзелә торган органнарны һәм Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Городище авыл жирлегә Советы тарафыннан сайланучы (билгеләнен куела, килештерелә) вазыйфаи затлар кандидатураларын формалаштыру мәсьәләләре буенча фикер белдерергә;

4) Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Городище авыл жирлегә Советының хокукый актлары проектларын хокукый чыгару инициативасын гамәлгә ашыру тәртибендә кертергә;

5) Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Городище авыл жирлегә Советының көн тәртибе, фикер алышына торган мәсьәләләрне карау тәртибе һәм асылы буенча тәкъдимнәр һәм искәртмәләр, карарлар проектларына һәм башка актларга төзәтмәләр кертергә;

6) Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Городище авыл жирлегә Советы утырышында Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Городище авыл жирлегә Советы утырышында Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Городище авыл жирлегә Советына хисап бирүче теләсә кайсы органның яисә вазыйфаи затның чираттан тыш хисабын яисә мәгълүматын тыңлау турында тәкъдимнәр кертергә;

- 7) Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Городище авыл җирлеге Советы Регламентында билгеләнгән тәртиптә фикер алышуларда катнашырга;
  - 8) Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Городище авыл җирлеге Советы утырышларында, аның фикеренчә, иҗтимагый әһәмияткә ия булган гражданныр мөрәҗәгатьләрен игълан итәргә;
  - 9) үз тәкъдимнәрен нигезләп һәм тавыш бирү мотивлары буенча чыгыш ясарга, белешмәләр һәм аңлатмалар бирергә;
  - 10) Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Городище авыл җирлеге Советы утырышлары беркетмәләренә эчтәлегә белән танышырга.
4. Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының Городище авыл җирлеге Советы утырышында депутат тарафыннан әйтелгән тәкъдимнәр һәм искәртмәләр Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының Городище авыл җирлеге Советының тиешле комиссиясе тарафыннан карала һәм тикшерелә.

8 Статья. Депутатның Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Городище авыл җирлеге Советының даими һәм вакытлы комиссияләре эшендә катнашуы.

1. Депутат Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Городище авыл җирлеге Советы һәм аның комиссияләренә үз компетенциясе кысаларында бирелгән йөкләмәләрен үтәргә тиеш.
2. Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Городище авыл җирлеге Советы яисә аның комиссияләре кушуы буенча депутат Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Городище авыл җирлеге Советы карарларының үтәлешен тикшерүдә катнаша, оештыру-хокукый формаларына һәм милек рәвешләренә бәйсез рәвештә, муниципаль берәмлек чикләрендә оешмалар тарафыннан билгеләнә.
3. Йөкләмәне үтәү нәтиҗәләре турында депутат Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының Городище авыл җирлеге Советына яки аның комиссиясенә хәбәр итә.

10 Статья. Депутат таләбе

1. Депутат Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының Городище авыл җирлеге Советы утырышларында депутат таләбе белән җирле үзидарә органнарына, җирле үзидарә органнарының вазыйфаи затларына, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының Городище авыл җирлеге Советы тарафыннан төзелә яки сайлана торган башка органнар җитәкчеләренә, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының Городище авыл җирлеге территориясендә урнашкан муниципаль предприятие һәм учреждениеләр җитәкчеләренә үз компетенцияләренә керә торган мәсьәләләр буенча мөрәҗәгать итәргә хокуклы.
2. Депутат таләбе-депутат мөрәҗәгате, ул Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Городище авыл җирлеге Советы карары буенча депутат таләбе дип таныла. Депутат таләбе турында тәкъдим депутат яисә депутатлар төркеме тарафыннан язма рәвештә кертелә һәм Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Городище авыл җирлеге Советы утырышында Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Городище авыл җирлеге Советы Регламентында билгеләнгән тәртиптә игълан ителә.

3. Жирле үзидарэ органы, вазыйфаи зат, депутат талэбе жибэрелгэн муниципаль предприятие яки учреждение житэкчесе аңа язма рэвештэ жавап бирергэ тиеш. Жавап орган житэкчесе, вазыйфаи зат, депутат талэбе жибэрелгэн муниципаль предприятие яки учреждение житэкчесе яисэ аның вазыйфаларын вакытлыча башкаручы зат тарафыннан имзаланырга тиеш.

4. Гарызнамэнең инициаторы гарызнамэдэ куелган мэсьэлэлэрне карауда турыдан-туры катнаша ала. Гарызнамэнең инициаторына аларны карау көне турында алдан, эмма мэсьэлэне карау көненэ кадэр өч көннэн дэ соңга калмыйча хэбэр ителэ.

5. Татарстан Республикасы Чүпрэле муниципаль районы Городище авыл жирлеге Советы Жирле үзидарэ органына, жирле үзидарэ органының вазыйфаи затына, муниципаль предприятие яки учреждение житэкчесенэ депутат талэбе буенча кабул ителгэн карарның үтэлеше турында язма жавап бирүне йөклэргэ хокуклы.

11 Статья. Депутат мөрэжэгате

1. Депутат мөрэжэгате дип депутатның Дәүлэт хакимияте органнарына, жирле үзидарэ органнарына, күрсәтелгән органнарның вазыйфаи затларына, муниципаль предприятие һәм учреждение житэкчелеренэ, муниципаль берәмлек территориясендэ урнашкан оештыру-хокукый формаларына һәм ижтимагый берләшмэлэргэ, аларның компетенциясенэ керүче мэсьэлэлэр буенча, депутат эшчәнлегэ белән бэйле мәгълүмат һәм белешмэлэр алу максатыннан, язмача мөрэжэгате санала.

2. Депутат мөрэжэгате депутат бланкында рәсмиләштерелэ һәм депутат тарафыннан мөстэкыйль рэвештэ жибэрелэ.

3. Дәүлэт хакимияте органнарының, жирле үзидарэ органнарының вазыйфаи затлары, оешмалар, аларның оештыру-хокукый формасына һәм ижтимагый берләшмэлэр тарафыннан депутат мөрэжэгатылэрен карау гамәлдэге законнарда билгелэнгән тәртиптэ һәм срокларда гамәлгэ ашырыла.

4. Депутат мөрэжэгатенэ жавап мөрэжэгатытэ куелган сорауларның асылы буенча булырга һәм мөрэжэгаты жибэрелгэн вазыйфаи зат тарафыннан яисэ вөкалэтле зат тарафыннан имзаланган булырга тиеш.

12 Статья. Депутатның сайлаучылар белән үзара мөнәсәбәтлэре

1. Депутат сайлау округы сайлаучылары, шулай ук предприятие, оешмалар, дәүлэт һәм башка органнар коллективлары белән элемтэдэ тора.

2. Депутат сайлаучыларның мөрэжэгатылэрен карый, гражданны кабул итэ, дәүлэт хакимиятенең тиешле органнарына, жирле үзидарэ органнарына һәм ижтимагый берләшмэлэргэ тэкдимнэр кертэ, шулай ук сайлаучыларны айга кимендэ бер тапкыр кабул итэ.

3. Депутат сайлаучыларга үз эшчәнлеклэре турында алар белән очрашулар вакытында, шулай ук массакүлэм мәгълүмат чаралары аша хэбэр итэ.

4. Депутат сайлаучыларның хокукларын, иреклэрен һәм законлы мәнфэгатылэрен тээмин итү буенча чаралар күрэ:

алардан кeргән тәкъдимнәрне, шикаятъләрне карый, үз вәкаләтләрe чикләрeндә аларда булган мәсьәләләрне дәрeс хәл итүгә ярдәм итә;

гражданнарны кабул итә;

жәмәгәтчeлeк фикерен өйрәнә һәм кирәк булганда тиешлe дәүлeт хакимиятe органнарына, жирлe үзидарә органнарына тәкъдимнәр кертә.

5. Депутатларның сайлаучылар белән очрашулары Татарстан Республикасы Чүпрәлe муниципаль районы Городище авыл жирлeгe башкарма комитеты тарафыннан билгеләнгән махсус билгеләнгән урыннарда, биналарда, ишегалды территорияләрeндә үткәрелә.

Депутатның сайлаучылар белән очрашулары Россия Федерациясенәң жыелышлар, митинглар, демонстрацияләр, урам йөрешләрe һәм пикетлар турындагы законнары нигезeндә үткәрелә.

13. Депутатның депутат берләшмәләрe эшeндә катнашуы

1. Татарстан Республикасы Чүпрәлe муниципаль районы Городище авыл жирлeгe Советы депутаты депутат фракциясe яки уртак эшчәнлeк һәм карала торган мәсьәләләр буенча позицияне белдерү өчeн тeзeлә торган төркөм составына керергә хокуклы.

2. Фракцияләр һәм башка депутат берләшмәләрeн тeзү, теркәү һәм аларның эшчәнлeгe тәртибe Татарстан Республикасы Чүпрәлe муниципаль районы Городище авыл жирлeгe Советы Регламенты белән билгеләнә.

14 Стaтья. Депутатның жирлe үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары белән үзара мөнәсәбәтләрe

1. Депутат Татарстан Республикасы Чүпрәлe муниципаль районы Городище авыл жирлeгe Советы, аның органнары эшчәнлeгeндә актив катнашуын тәэмин итә торган бөтeн хокукка ия.

2. Татарстан Республикасы Чүпрәлe муниципаль районы Городище авыл жирлeгe Советы депутатның сайлау округында, Татарстан Республикасы Чүпрәлe муниципаль районы Городище авыл жирлeгe Советында эшe, Татарстан Республикасы Чүпрәлe муниципаль районы Городище авыл жирлeгe Советының, аның органнарының карарларын һәм күрсәтмәләрeн үтәү турында депутатның хәбәрeн тыңларга хокуклы.

3. Жирлe үзидарә органнары һәм аның вазыйфаи затлары депутатка аның эшeндә кирәклe ярдәм күрсәтәләр, депутатка жирлe үзидарә органнары эшчәнлeгe, икътисади һәм социаль үсеш программаларын үтәүнeң барышы, депутатның тәнкыйди кисәтүләрe һәм тәкъдимнәрe буенча кабул ителгән чаралар турында мәгълүмат бирәләр, депутат тарафыннан законнарны, муниципаль берәмлeкләрнeң вәкиллeклe органнары эш тәжрибәсeн, жәмәгәтчeлeк фикерен өйрәнүгә ярдәм итәләр.

15 Стaтья. Депутатның вазыйфаи затлар тарафыннан кабул итүгә хокукы

Депутат үз эшчәнлеге мәсьәләләре буенча Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының Городище авыл жирлеге территориясендә жирле үзидарә органнарының, предприятие, оешмаларның, муниципаль милек рәвешендәге учреждениеләрнең вазыйфаи затларын чираттан тыш кабул итү хокукыннан файдалана.

16. Депутатның мәгълүмат алу һәм тарату хокукы

Депутат жирле үзидарә органнарыннан, муниципаль оешмалардан һәм аларның вазыйфаи затларыннан депутат эшчәнлеге белән бәйле, закон тарафыннан сакланмый торган яшерен мәсьәләләр буенча мәгълүмат алу хокукына ия.

17 Статья. Депутат бурычлары

1. Депутат бурычлы:

- 1) үз эшчәнлеген гамәлгә ашырганда Россия Федерациясе Конституциясен, федераль законнары, Татарстан Республикасы Конституциясен, Татарстан Республикасы законнарын, шәһәр уставын, башка муниципаль хокукый актларны үтәргә;
- 2) гражданның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәүне һәм яклауны тәэмин итү;
- 3) даими, кимендә айга бер тапкыр, сайлаучыларны кабул итү;
- 4) гражданның, оешмаларның, аларның оештыру-хокукый формасына, ижтимагый берләшмәләргә, дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына бәйсез рәвештә мөрәжәгатьләрен үз вакытында карарга һәм аларга үз компетенциясе чикләрендә җавап бирергә;
- 5) сайлаучылар алдында очрашуларда елга бер тапкырдан да ким булмаган санда хисап тотарга.;
- 6) депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле чикләүләрен үтәргә;
- 7) «коррупциягә каршы тору турында» 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда билгеләнгән чикләүләрен, тыюларны үтәргә, бурычларны үтәргә;
- 8) эхлак һәм депутат этикасы нормаларын үтәргә;
- 9) дәүләт һәм закон тарафыннан саклана торган башка серләрен сакларга, шулай ук гражданның шәхси тормышына, намусына һәм абруена кагылышлы, депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыру белән бәйле рәвештә аңа билгеле булган белешмәләрен таратырга.;
- 10) ел саен хисап финанс елыннан соң килүче елның 30 апреленнән дә соңга калмыйча үзләренә керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр, шулай ук гамәлдәге законнар нигезендә үз хатынының (иренең) һәм балигы булмаган балаларының керемнәре, чыгымнары,

мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр тапшырырга тиеш.

2. Депутат үзенә федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, шөһәр Уставы һәм башка муниципаль хокукый актлар белән йөкләнгән башка бурычларны башкара.

18. Депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйлә чикләүләр

1. Үз вәкаләтләрен даими нигездә башкаручы депутат хокуклы түгел:

1) эшмәкәрлек эшчәнлегә белән шөһсән яки ышанычлы затлар аша шөһыльләнергә;

2), түбәндәге очраклардан тыш, коммерция яки коммерцияле булмаган оешма белән идарә итүдә катнашырга:

а) сәясәи партия, һөнәр берлеге органы, шул исәптән жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайлау органы тарафыннан түләүсез Идарәдә катнашу, башка ижтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчәмсез милек милек милекчеләр ширкәтенең гомуми жыелышында катнашу (конференция);

б) коммерцияле булмаган оешма белән идарә итүдә (сәясәи партия идарәсендә, һөнәр берлеге органында, шул исәптән жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайлау органы тарафыннан, башка ижтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчәмсез милек милекчеләр ширкәтенең гомуми жыелышында катнашу (конференция), Татарстан Республикасы Президентына Татарстан Республикасы Законнда билгеләнгән тәртиптә алдан хәбәр итүдән тыш) катнашу;

в) муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләр Советы Ассоциациясенә, муниципаль берәмлекләрнең башка берләшмәләренә, шулай ук аларның идарә органнарында тәкъдим итү;

г) муниципаль берәмлек исемнән оешманы гамәлгә куючы вәкаләтләрен гамәлгә ашыру тәртибен яисә муниципаль милектә булган акцияләр (устав капиталындагы өләшләр) белән идарә итү тәртибен билгели торган муниципаль хокукый актлар нигезендә муниципаль берәмлекнең идарә органнарында һәм Ревизия комиссиясендә, гамәлгә куючы (акционер)булган оешманы гамәлгә куючы (акционер) мәнфәгатьләрен муниципаль берәмлек исемнән гамәлгә куючы вәкаләтләрен гамәлгә ашыру тәртибен яисә муниципаль милектә булган акцияләр (устав капиталында өләшләр) белән идарә итү тәртибен билгели торган муниципаль хокукый актлар нигезендә муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен;

д) федераль законнарда каралган башка очраклар;

3) башка түләүле эшчәнлек белән шөһыльләнергә, мөгаллимлек, фәнни һәм башка ижади эшчәнлектән тыш. Шул ук вакытта мөгаллимлек, фәнни һәм башка ижади эшчәнлек бары тик чит ил дөүләтләре, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданны һәм гражданыгы булмаган затлар акчалары хисабына гына

финанслана алмый, әгәр Россия Федерациясенең халыкара килешүендә яки Россия Федерациясе законнарында башкача каралмаган булса;

4) Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, идарә органнары, Попечительләр яки Күзәтчелек советлары, Россия Федерациясе территориясендә эшләүче чит ил коммерцияле булмаган хөкүмәтнеке булмаган һәм аларның структур бүлекчәләре составына керергә.

2. Даими нигездә вәкаләтләрен башкаручы Депутат граждан административ яки жинаять эше буенча яклаучы яки вәкил (законлы вәкиллеке очракларыннан тыш) буларак яки административ хокук бозу турында эш буенча катнаша алмый.

19 Статья. Депутат этикасы

1. Депутат закон, этика һәм әхлак нормаларын, шул исәптән әхлак нормаларын да катгый үтәргә тиеш:

1) Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Городище авыл жирлеге Советы утырышларында билгеләнгән тәртипне һәм регламентны үтәргә.;

2) депутат вәкаләтләрен үтәүгә бәйле рәвештә үз көченә керә торган башка депутатларга, вазыйфаи затларга һәм гражданнырга карата түземлек һәм хөрмәт күрсәтү, ихтирамсызлык күрсәтү, ихтирамсызлык белдерү;

3) депутат эшчәнлегенә белән бәйле булмаган максатларда, әгәр бу мәгълүматлар Дәүләт, хезмәт, коммерция, шәхси яки закон тарафыннан саклана торган башка серне төшкел итсә, депутат вәкаләтләрен үтәү белән бәйле рәвештә аңа билгеле булган мәгълүматларны таратырга һәм кулланмаса.;

4) жирле үзидарә органнары эшендә катнашудан тыелырга һәм жирле үзидарә органнары, оешмалар, вазыйфаи затлар, муниципаль хезмәткәрләр һәм гражданныр эшчәнлегенә шәхсэн яки аның якыннарына кагылышлы мәсьәләләренә хәл иткәндә депутат статусыннан файдаланмаса.;

5) депутат вазыйфаларының объектив башкарылуында шик уята алырлык гамәлләр, гаризалардан, гамәлләрдән тыелырга, шулай ук аның абруена яисә Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Городище авыл жирлеге Советы абруена зыян китерә торган конфликтлы ситуацияләрдән качарга.;

6) мәнфәгатьләр конфликтна китерә яки китерә ала торган вазыйфаларны башкарганда шәхси кызыксынучанлык туганда, бу хакта Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Городище авыл жирлеге Советына, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Городище авыл жирлеге Советы карары белән расланган тәртиптә хәбәр итәргә һәм аның мәнфәгатьләр конфликтын булдырмауга юнәлтелгән карарларын үтәргә.;

7) Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Городище авыл жирлеге Советы тарафыннан билгеләнгән ачык чыгышлар кагыйдәләрен үтәргә.

2. Депутат этикасы бозылган очракта депутатның үз-үзен тотышы турындагы мәсьәлә Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Городище авыл жирлеге Советы кушуы буенча тиешле комиссия тарафыннан карала.

20 Статья. Депутат эшчәнлеген гамәлгә ашыру гарантияләре

1. Депутат эшчәнлеген гамәлгә ашыруның матди һәм башка гарантияләре гамәлдәге законнар, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Городище авыл җирлеге Уставы, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Городище авыл җирлеге Советының муниципаль норматив хокукый актлары белән билгеләнә.

2. Депутат хокукларының гарантияләре, аларны җинаять яки административ җаваплылыкка тарту, тоткарлау, арест, тентү, сорау алу, аларга карата башка җинаять-процессуаль һәм административ-процессуаль гамәлләр кылганда, шулай ук торак һәм (яки) хезмәт урынын, аларның багажын, шәхси һәм хезмәт транспорт чараларын, алар тарафыннан кулланыла торган элемент чараларын исәпкә алганда, федераль законнар белән билгеләнә.

3. Депутат әйтелгән фикер, тавыш биргәндә белдерелгән позиция өчен һәм аның статусына туры килә торган башка гамәлләр, шул исәптән аның вәкаләтләре вакыты чыккач та, җинаять яки административ җаваплылыкка тартыла алмый. Әлеге нигезләмә депутат тарафыннан халык алдында мыскыл итү, яла ягу яки Федераль закон белән каралган башка хокук бозу очракларына кагылмый.